

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad No. 124.)

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE. Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam.
Insendingen, die later dan Dinsdag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 10 September 1905. No. 1445.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor het Buitenland per jaar f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam.
Advertentie: van 1 tot 6 regels f 1.80, voor elke regel meer 20 Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereen. 12 Ct. p. regel

BIJVOEGSEL.

Generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland.

Na de pauze in de zitting van Donderdag 24 Aug. werd gezongen Ps. 119: 17.
De Praeses geeft thans het woord aan Ds. Kuiper, deputaat van de Chr. Geref. Kerk in N. Amerika, om de Synode toe te spreken. Ds. Kuiper zegt, dat het Z. Eerw. een groot voorrecht is, te midden van van ouds bekende broeders, de Geref. Kerken van Nederland namens de Chr. Geref. kerk in N. Amerika toe te spreken.

Zijne kerk volgt met belangstelling het kerkelijke leven in Holland. De Heere zegende haar de laatste jaren op zeer bijzondere wijze, inzonderheid op 't gebied van het onderwijs, waarvoor de belangstelling al meer ontwaakt. De Theol. School telt thans 135 studenten met, straks, 10 Hoogleraren. De Zendingarbeid bepaalt zich tot de Iwende zending in Amerika, zelfs ook de Joden worden daarbij niet vergeten. Onder de werklieden wordt de invloed van 't socialisme meer en meer gevoeld. Men leest in Amerika de Holl. Theol. werken; en men blijft, helaas, niet vreemd van de Hollandsche kwestien en twisten. Op universitair gebied is men in Amerika nog zooveel bij Holland ten achter. Hij doet een beroep op den steun van de Gereformeerden hier voor het stichten van een Geref. College in Amerika en elidit met Gods zegen toe te bidden aan de Synode bij haar arbeid.

Prof. Rutgers zegt namens de Synode Ds. Kuiper dank voor zijn goede woorden. Ook onder de leden der Synode zou hij geen vreemde zijn, en om zijn naam te danken, dat hij zijn zoon deed studeren aan de Vrije Univ. Spr. bidt den Amerikaanschen Geref. tot aan de Amerikaansche voortvarendheid te paren de Hollandsche voorzichtigheid en liefde voor de begunstelen. Beiden zullen de Amerikaansche kerken in haar moeilijken strijd noodig hebben. God zegene haar en al haar arbeid.

Aan de orde wordt gesteld no. 22 van het Rapport der Dep. voor de Zending; de vraag: Welke gedragslijn der Dep. der Gen. Synode voor de Zending in 't algemeen te volgen hebben inzake het bijwonen van conferenties.

De conclusie van dit Rapport luidt:
De Synode besluit:
1. Met bijwonen van conferenties worden aan de wijheid van de deputaten der Gen. Synode voor de Zending overgelaten, doch

2. die deputaten behooren met het oog op dat bijwonen de regelen in acht te nemen, in het rapport genoemd.

Welke conclusie wordt aangenomen.
Inzake no. 22. 7. van hetzelfde rapport: „Het contract met br. Horstman te Temang goeng“, wordt overeenkomstig de door de Commissie voorgestelde conclusien besloten: 1. om Deputaten der Generale Synode voor de Zending dank te betuigen voor hetgeen zij inzake br. Horstman hebben gedaan, en 2. aan de te benoemen Deputaten op te dragen zich in de trekking te stellen met br. Horstman en te handelen naar bevind van zaken, doch in de richting, die door de Synode van Arnhem van 1902 is aangeven.

Thans volgt de behandeling van eenige tuchtsaken onder Litt. F. 14, 20 en 21.

De conclusie van commissie IV inzake Litt. F. 18 en 19: „Bezuurschriften van Ds. van Buuren en Ds. Buitenhuis“ die zakelijk worden aangenomen, zullen nader geredigeerd worden tegen de morgenzitting van Vrijdag.

Voorts wordt behandeld Litt. F. 25: „Bezuurschriften van H. Huisman“, dat overeenkomstig het praedictie der commissie voor kennisgeving wordt aangenomen.

Volgt Litt. F. 30: „Bezuurschriften van den kerkeraad van Harlingen“ tegen een uitspraak van de Prov. Synode van Z. Holland van 1904, inzake art. 3 Acta der Gen. Synode van 1892.

De conclusie der Commissie van praedicties, luidende: De Synode spreke in overeenstemming met het besluit van Z. Holland, uit, dat het zeer wenschelijk is te achten, dat de voor bereiding voor de toelating tot het Avondmaal geschiedt ter plaatse, waar de catechisanten wonen, daarbij echter te bepalen, dat, wanneer ouders of catechisanten bepaald volhouden in de begeerte om catechetisch onderwijs te doen geven of te ontvangen in de kerk, waartoe zij tot dusverre behooren, aan zoodanige begeerte geen verdere bezwaren in den weg te leggen, maar dat wel wordt toegestaan, dat bij de toelating tot het Avondmaal onmiddellijk de attentie bij de kerk van de plaats der inwoning worde ingediend.

Inzake Litt. F. 31: „Bezuurschriften van den kerkeraad van Harlingen“, worden de door de Commissie voorgestelde conclusien aangenomen.

Commissie V rapporteert over Litt. A. 4: „Verzoek van de Prov. Synode van Gelderland, dat de Gener. Synode haar medewerking verleene voor den arbeid in de Rijnprovincien, enz.“

De conclusie, strekkende tot aanbeveling van dezen arbeid bij de kerken, wordt aangenomen.

Inzake Litt. H. 14: „Verzoek van Ds. E. Th. Pl. v. A. te Amsterdam“ wordt overeenkomstig de conclusie der com. besloten het verzoek van Ds. Pl. v. A. in te willigen.

Bij L. 5 wordt besloten aan 't verzoek van Kootwijk niet te voldoen.

Omtrent H. 15: „Schrijven van Ds. E. J. de Groot te Apeldoorn“, wordt besloten dit verzoek te wijzen van de hand.

In de zaak onder L. 3: voorstel Prov. Synode v. Zeeland, luidende:

De Provinciale Synode van Zeeland overwegende, dat de manier om de voor Kootwijk en de toelating voor het pension der Oud Evange listen van de „Vereniging van Vrienden der Waarheid“ wettig of zedelijk verplichte quota te vinden uit belasting op de collecten, die de kerken houden, om arme Zustersgemeenten te helpen aan een toegesegde bijdrage van het predikantstractement, ongelijksoortige dingen vereenigt, den omhaal vergt van een generale kas met 10 deputaten, ongelijkmatig drukt en onregelmatig werkt;

stelt voor, dat de Generale Synode besluite, de benodigde sommen van hoogstens f 900 — plm. f 500 — saam f 1400 — jaarlijks om te slaan op de kerken naar rato van den maastaf van de synodale onkosten, en ter richtige administratie te benoemen drie deputaten met opdracht, om door middel van de provinciale quaestores de jaarlijks benodigde quota vast te stellen en te innen.

wordt door commissie V gerapporteerd; overeenkomstig de conclusie van het Rapport wordt besloten op de zaak niet in te gaan.

Na het zingen van Ps. 89: 3, gaat de Praeses voor in gebed en dankzegging, waarna hij deze zesde zitting der Synode sluit.

De morgenzitting van Vrijdag wordt door den Praeses geopend met het laten zingen van Ps. 121: 1, het lezen van Ps. 121 en gebed. De presentielijst wordt gelezen en de notulen van de 5de en 6de zitting worden vastgesteld.

Thans worden door Dr. de Moor de conclusien inzake de bezuurschriften van Ds. v. B. en Ds. Buitenhuis, opnieuw geredigeerd, voorgelezen.

De conclusien, strekkend tot renvoyering dezer zaak, wat de formeele zijde aangaat, naar de classis Utrecht met behoud van de gemaakte financiële stipulatiën en tot nader regeling van Ds. v. B. tot de kerk van de Bilt, waarvoor de classis drie Deputaten door de Generale Synode tot advies en hulp worden toegevoegd, tot advies en hulp worden aangewezen.

Over Litt. F. 28a: „Verzoek van E. Huisman te N. Pekela inzake de behandeling van de bij deze Synode ingekomen protesten en bezuurschriften betreffende de zaak van A. Nieboer“, een gelijk verzoek van eenige „stemgerechtigde lidmaten der kerk te N. Pekela“, wordt namens comm. IV door Dr. de Moor gerapporteerd. De conclusie der comm. luidende: a. dat de Synode haar de bevoegdheid heeft aan deze verzoeken te voldoen, door het geramen der genoemde verzoeningscommissie uit te noodigen der Synode inlichtingen aangaande deze zaak te komen verschaffen; en b. dat de Synode haar machtige deze broeders uit naam der Synode te hooren, onverminderd het recht der vergadering om zelve, indien zij dit bij de behandeling mocht noodig oordeelen, deze verzoeningscommissie nader inlichtingen te vragen; — wordt door de Synode aangenomen.

Ds. Rudolph rapporteert, namens commissie IV over Litt. F. 29: „Bezuurschriften van Ds. de Jong te Schoonhoven tegen de handelingswijze zijner classis en Prov. Synode inzake zijne aanvrage om emeritaat“. Overeenkomstig de conclusien, besluit de Synode, overwegende te, dat de zaak van Ds. de Jong van Schoonhoven door de classis Gouda nog niet is afgehandeld; overwegende, 2. dat nog geheel onzeker is, welk resultaat de bemoeiingen van de depp. der Prov. Synode v. Z. Holland zullen hebben; overwegende, dat voor de Generale Synode geen dringende redenen bestaan om in deze zaak in te grijpen, van dit beklag van Ds. de Jong mededeeling toen aan de classis Gouda en aan de Depp. der Prov. Synode, Ds. van Haeringen en Ds. van Lummel, met dringend verzoek om deze zaak niet slepende te houden.

Comm. III rapporteert bij monde van Dr. Honig over punt 4 sub no. 22 in het Rapport van Deputaten voor de Zending: De Generale Synode wijze sommige plaatsen aan voor art. 2 der Zendingsoorde; (bedoeld zijn plaatsen, die bij nieuwe uitzending, het eerst in aanmerking komen om bezet te worden).

De conclusie der commissie strekt tot het aanwijzen in de eerste plaats van Solo, en voorts van Bandjarnegara, en voornamelijk Temanggoeng.

Na breede discussie, waaraan Ds. Dijkstra, Ds. de Geus, Prof. Rutgers, Ds. Gispens, Ds. Klaarhamer, Ds. Adriaanse, Ds. Breukelaar, Dr. Wagenaar, Ds. Renkema, Ds. Fernhout deelnamen, wordt de conclusie aangenomen.

De Praeses brengt der Synode den dank over van Mevr. de Wed. H. voor de in haar belang genomen beslissing.

De Assessor doet mededeeling van de begroting der onkosten van de Synode en van het bedrag, dat de verschillende Provinciën daaraan hebben te voldoen.

Hierna wordt pauze gehouden.

Bij de opening van de Vrijdagmiddagzitting wordt gezongen Ps. 119: 24.

Enige punten van 't agendum onder B. M. die waren gegeven in handen van comm. H., werden gesteld in handen van andere commissies. B. 1, 2 en 3 en M. gaan naar commissie IV. B. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 10a, 11, 12 — 15 gaan naar commissie I.

Voorts wordt besloten dat de commissies Maandag zullen vergaderen.

Aan de orde wordt gesteld uit het Rapport van Dep. voor de Zending, pag. 10, 11: De Keuch. School en no. 20, 7a de Rekening en verantw. voor de Keuch. school; de gewone exploitatie en den bouw.

De conclusien der commissie worden aange-

noemen, en betreurd wordt, dat de toegestane som voor den bouw der Keuch. school is overschreden.

Aan de orde komt nu Litt. O: „Rapport van de Synodale kerk omtrent haar schrijven van kerken van minvaste formatie“. Daarover wordt gerapporteerd door Dr. Honig. De conclusien van 't Rapport worden aangenomen. Ze luiden als volgt:

1. Aan den kerkeraad van Utrecht en bij zonder aan haar rapporteur Ds. Klaarhamer dank te zeggen voor den verrichten arbeid en de verzonden missive in de Acte dezer Synode op te nemen.

2. Leedwezen uit te spreken over 't feit, dat zoovele classen niet op de vraag van Utrechts kerk hebben geantwoord.

3. Leedwezen te betuigen, dat de oud gereformeerde kerk te Scheveningen in 1899 en de gereformeerde gemeente onder 't Kruis te 's Gravenhage in 1903 geen antwoord hebben gezonden.

4. Aan de betrokken Classen kennis te geven van de adressen, welke een sympathiek antwoord hebben ingezonden.

5. Aan de Classis Zutphen te verzoeken, zonder dat zij daarmee een oordeel uitspreke over de klacht der gemeente te Zelhem, aan deze zaak hare aandacht te willen schenken.

6. Met belangstelling af te wachten wat door de meerdere vergaderingen, waarop Utrechts missive nog behandeld zal worden, zal worden besloten, in o. eenstemming met het verzoek van de Geref. gemeente te Lisse.

7. Namens deze Synode een schrijven te richten aan de vergadering van gemeenten, die op 12 Mei 1906 zal worden gehouden.

8. Aan de gereformeerde gemeente te 's-Gravenhage in antwoord op hare vraag te verwijzen naar de besluiten, die over deze materie door onze Generale Synode genomen zijn.

9. Weder eens kerk aan te wijzen, die dezen arbeid voortzet.

10. De classis op te wekken, zoo tijdig de adressen dezer kerken op te geven, dat het schrijven der aan te wijzen kerk minstens drie maanden voor het samkomen der eerstvolgende Synode aan bedoelde kerken kan verzonden worden.

Aan Prof. Jaeger uit Bentheim wordt thans gelegenheid gegeven om het woord tot de Synode te richten.

Prof. Jaeger herinnert aan den nauwen historischen en confessionelen band tusschen de Oost-Friesche en de Hollandsche kerken. In Duitsland staan de Oost Fr. kerken geheel geïsoleerd. De invloed der Calvinistische beginselen is nog gering. Daarom gaat in Oost Friesland gedurig gebed op tot God of Hij een nieuwe opleving dezer begunstelen geven mocht, en zij de oogen der Oost Fr. kerken vooral gericht op de Geref. kerken in Nederland. Namens de Oost Fr. kerken noodigt Prof. Jaeger de Nederl. Geref. kerken uit, zich te doen vertegenwoordigen op hare Classicale samenkomst in dit jaar.

Prof. Geesink beantwoordt Prof. Jaeger. Z. Hoogel. herinnert aan de oude banden tusschen Oost-Friesland en de Ned. Geref. kerken, spreekt den wensch uit, dat die steeds krachtiger mogen trekken en daartoe ook de vertegenwoordiging deserzjds in Oct. a. s. op de Classicale samenkomst der O. Fr. kerken moge medewerken.

Comm. I rapporteert, bij monde van Ds. Renkema, over Litt. A. 1: „Rapport der Dep. der Gener. Synode van Arnhem tot revisie van eenige artikelen der kerkorde“.

Bij de discussie over de conclusie van 't rapport aangaande de opvatting die Dep. van hun opdracht hadden en de regelen, die zij bij hun arbeid volgden, licht Ds. Wagenaar het voorstel van de Prov. Zeeland in deze materie toe en doet een voorstel van gelijke strekking (Ag. litt. D. 9).

Aan de gedachtenwisseling nemen voorts deel Dr. de Moor, Ds. Elzeaga, Prof. Rutgers, Dr. Honig, Ds. Noordewier, Ds. Geerds en Ds. Gispens.

De conclusien van de rapportcommissie worden aangenomen. Ze luiden als volgt:

„De Synode spreke zich uit over de vraag, of de revisie van eenige art. der K. O. overeenkomstig de door Dep. zelf uitgestippelde lijnen behoort te geschieden“. Deze vraag wordt bevestigend beantwoord.

Gezongen wordt Ps. 89: 4, waarna de Praeses voortgaat in dankzegging en de zitting sluit.

De Synode zal Dinsdagmorgen 9 uur opnieuw samenkomen.

De morgenzitting wordt Dinsdag door den Praeses geopend, met het laten zingen van Ps. 25: 2, het voorlezen van Ps. 122 en gebed.

Bij het lezen van de presentielijst blijkt dat alle afgevaardigden tegenwoordig zijn. In plaats van den secundus, br. de Jonge, is voor Zeeland opgekomen de primus afgevaardigde br. D. Mulder.

De Notulen van de zittingen van J. L. Vrijdag worden gelezen en vastgesteld.

Ingekomen is: 1. bericht van Ds. Laatsman, te St. Amondsberg, Dep. van de Belg. Zend. Kerk, dat hij verbinderd is te Synode tegenwoordig te zijn; 2. een schrijven van den Kerkeraad van Werkendam, instemming betuigend met het ter Synode ingediende verzoek van Almkerk; wordt in handen gesteld der rapport Comm.; 3. een missive van den Kerkeraad van Groningen A met verzoek om een commissie te benoemen ter beoordeeling van de leerver-schillen; 4. een nagekomen stuk van de Prov. Synode van Utrecht;

5. eenige stukken van Ds. T., die in handen gesteld worden van een der commissies voor praedicties.

De Praeses doet mededeeling van wat ter behandeling gereed is.

Comm. V brengt mede een rapport ter tafel. Wordt besloten tot voortzetting van de behandeling der voorgestelde wijzigingen in de Kerkenorde.

Ker daartoe wordt overgegaan wenschte de Assessor, namens de Synode, den Praeses, Ds. van Schelven, die gisteren zijn verjaardag vierden mocht, hartelijk geluk.

Ds. Renkema zet de lezing voort van het Rapport zijner Commissie. De comm. stelt voor, behoudens de volgende wijzigingen, de door de Dep. ad hoc voorgestelde veranderingen in de K. O. aan te brengen:

In de artt. IV en V worden voor „twee Dienaren“ gelezen: „een Dienaar“.

In art. VII wordt het woord „sekerer“ veranderd in „bepaalde“.

In art. 22 wordt „goedgekend“ veranderd in „goedgekeurd“.

In art. 33 wordt het woord „alleen“ weg gelaten.

In art. 37 wordt gelezen voor „ten minste“ „in den regel“, voor „gebeurten“, „beurten“.

In art. 41 valle weg het bepaalde over de korte predikatie en vange de slotzin aan: „Eindelijk...“.

In art. 50 wordt „te benoemen“ veranderd in „aan te wijzen“.

In art. 53 valle „op“ van „opgeschorst“ weg; in art. 55 wordt het tweede zindeel aldus veranderd: „die door Ketterische geschriften zeer toemen“.

In art. 65 wordt aldus geformuleerd: „Lijk predikatie of lijkdienst, zullen niet worden ingesteld“.

Van art. 69 vervalle het tweede gedeelte; in art. 75 wordt achter „wordt“ (regel 3 v. o.) ingevoegd: „wanneer daarover in den Kerkeraad verschil is“.

In art. 79 wordt gelezen „geschorst“, in plaats van „opgeschorst“.

Art. 82 zide regel v. b. wordt „hun wandel“ veranderd in „aangaande hun belijdenis en wandel“.

Eindelijk stelt de comm. voor van de gewijzigde K. O. kennis te geven aan de Hooge Regering en Dep. voor de uitgave op te dragen, den nieuw uit te geven tekst te voorzien van een voorwoord.

Het voorstel der commissie, rakende art. IV, wordt aangenomen.

Eveneens dat tot wijziging van art. 5.

Zoo ook de wijziging van art. 7, art. 22 en artt. 33, 39, 41, 59, 53, 55, 65, 69, 75, 79 en art. 82.

Ter verg. verschijnen de Afgevaardigden uit Buitenlandsche Kerken: Rev. M. Starnack, Predikant te Edinburg van de original Seceeder in Schotland, Rev. Moore Fergusson en Mr. Evans van de Engelsche Presb. Kerk.

Thans komen in behandeling de onder de discussie ingediende en op onderscheidene Synoden voorgestelde wijzigingen in de K. O.

In art. IV wordt in plaats van de woorden: „of eenige anderen enz.“ gelezen: „en voor de andere Dienaren die mede tegenwoordig zijn“, „verklondig“ wordt „afgekondigd“.

De door Dep. ad hoc voorgestelde en door de rapporterende commissie overgenomen wijziging van art. 42, wordt aangenomen.

De door Dep. voorgestelde wijziging wordt, met een uitzondering voor zwakke provincien als Drente, geamendeerd aangenomen.

In art. 63 wordt gelezen: „Het Avondmaal des Heeren zal minstens alle twee of drie maanden eens, zooveel het mogelijk is, gehouden worden“.

In art. 67 voegen deputaten aan de door hen voorgestelde wijziging toe, de alinea: „terwijl de onderhouding van de tweede feestdagen in de vrijheid der Kerken gelaten wordt“. Met deze aanvulling wordt de door Dep. en comm. van praedicties voorgestelde redactie aangenomen.

Art. 69 wordt in door Dep. en comm. voorgestelde redactie aangenomen.

Art. 79 wordt vastgesteld in den door de comm. van praedicties voorgestelden vorm, met deze toevoeging: „met advies der in art. 11 bedoelde Deputaten der Particuliere Synode“.

Daarop worden met algemeene stemmen de door de comm. van praedicties voorgestelde wijzigingen en bloc aangenomen, en eveneens de voorstellen der Comm. inzake kennisgeving aan de Regering van de wijzigingen in de Kerkenorde en de uitgave der K. O.

het Rapport goed te keuren en Deputaten met dankzegging te déchargeeren; uit te spreken dat het wel gewenscht kan zijn nu en dan in Buitent. Tijdschriften stukken te plaatsen over de Nederl. Kerken en Deput. te benoemen, die daarvoor zonder te groote financiële bezwaren voor de kerken en met de noodige voorzichtigheid te zorgen hebben. Naar de eerstvolgende Synode voor de Z. Afrikaansche kerken af te vaardigen een Dienaar, dien Dep. daarvoor zullen zoeken; dat gevolg gegeven worde aan de uitnoodiging tot afvaardiging naar de verg. der kerken in Bentheim (Oost Friesland).

Thans wordt het woord gegeven aan Rev. Reese, Afgevaardigde van de Presbyteriaansche kerken van Wales. Spr. zegt te vertegenwoordigen 1500 Presbyterische methodistische Calvinist. Kerken, die zending drijven over geheel de wereld en die gemeenschap oefenen, zooveel mogelijk met de Presbyt. Kerken over heel de aarde.

Zoo vertegenwoordigde spreker het vorige jaar zijn kerken in Natal. De Walesche Kerk is ontstaan door een krachtig werk des H. Geestes, ze is een protest tegen alle staatsbonden en staat voor een volstrekt vrije prediking van het Evangelie en het vrije onderwijs; terwijl hij ten slotte met geestdrift spreekt van de opwekking in Wales, waarvan men bidt, dat ze zich almeer moge uitbreiden, en dat voor alle volken der aarde Gods Pinkster moge komen.

Na hem ontvangt het woord Rev. Sturrock, vertegenwoordiger van de Original Seceeders van Schotland. Spreker stond in zijn rijke, hartelijke toespraak vooral stil bij de drievooudige gemeenschap tusschen zijn Kerken en die van Nederland in geloof, metlarschap en in Theologische literatuur. Nederland was eenmaal herberg voor de vervolgde Schotten en gaf Engeland in Willem III een heerlijk verdediger en hersteller van de vrijheid van godsdienst. De werken van Dr. A. Kuiper en Dr. Ravinck worden met veel andere in Schotland druk gelezen, en spreker toonde zich bekend met de voornaamste Geref. Holl. schrijvers. Hij drong ten slotte sterk en hartelijk aan op afvaardiging deserzjds naar de a.s. Synode zijner Kerk.

Dr. De Vlieger, vertegenwoordiger van de Engelsche Presbyterian Church, ontvangt thans het woord. Hij spreekt de Synode toe 't Hollandsch, dat zijn eigen moedertaal is. Spr. wil niet beginnen met te spreken over de zuiverheid van zijn Kerk. Een buitenlander die de Geref. Kerken van Nederland kent, durft dat niet. Hij herinnert aan Ds. Lion Cachet die de Nederl. Kerken bij de Presbyterian Church meer dan eens vertegenwoordigde en wiens naam overal waar hij gekend werd, hartelijke sympathie wekt.

Spr. wijst op de eenheid van alle Gereformeerde Kerken en op de heerlijkheid van haar belijdenis. Doch stelt de vraag, of niet de Gereformeerden veel zouden kunnen leeren van de geestdrift van 't Methodisme.

De Presbyt. Church heeft 350 gemeenten met 85,000 leden, dat zijn communicanten, die jaarl. ± 3 miljoen gulden opbrengen voor 't kerkelijk leven. De kerk heeft een Theol. School te Cambridge. In China, Indië en Formosa heeft ze 125 gemeenten, 160 stations met 450 loll. Predik. en 26 Engelsche Dienaren. Hij eindigt met hartelijke wenschen voor de Nederl. Kerken en dringt aan op afvaardiging naar de e.k. Synode van zijne kerk.

Na hem voert het woord Mr. Rev. Fergusson, afgevaardigde van dezelfde kerk. Hij legt vooral nadruk op den geringe getalsterkte van zijne kerk; ze wordt vooral gevoerd uit Schotland. Ze heeft voor 't meerendeel Predikanten uit den vreemde. Van de kerken die ze in China heeft, zijn er 40 die zich zelf reddten en door inlandische Predikanten bediend worden.

Op verzoek van den Praeses, richt Prof. Ravinck tot de buitenl. afgevaardigden een woord van hartelijken dank voor hunne tegenwoordigheid en voor hunne hartelijke woorden. Hij wijst er, in antwoord op den lof, dien de broeders gaven aan de Holl. Kerken, op, dat God de Engelsche Kerken gaf de taak om voor reinheid van de christelijke praktijk te waken, evenals aan de Holl. Kerken het charisma van Theologische onderscheiding. Daarom kunnen ze naar Gods bedoelen elkander aanvullen en dienen ter vervulling van haar gemeenschappelijke roeping in de wereld. Hij eindigt met hartelijke toebidding van een krachtige werking des H. Geestes aan de Engelsche Kerken.

De Praeses verzoekt den tekst voor de toespraken der Buitent. Afgevaardigden voor de Acta der Synode.

Hij doet voorts voorlezing van een schrijven van Rev. James Swane, afgev. voor de Free Church in Schotland, met bericht, dat hij niet ter Synode kon komen.

Een ingekomen stuk uit Haarlem, rakende de Theol. School, wordt in handen gesteld van de betreffende Commissie.

Ds. Geerds rapporteert over K. 1. Rapport van Deputaten voor een nieuwe regeling van den omslag der Synodale kosten.

De commissie adviseert:

a. Deputaten te bedanken voor hunnen arbeid.

b. Het percentage te bepalen als volgt: Groningen 12 pCt., Friesland 14 pCt., Drente 4 1/2 pCt., Overijssel 7 1/2 pCt., Gelderland 7 1/2 pCt., Utrecht 5 1/2 pCt., N. Holland 14 pCt., Z. Holland 26 pCt., Zeeland 5 pCt., N. Brabant en Limburg 3 pCt.

De behandeling dezer zaak zal morgen voortgezet worden. De zitting wordt na rondvraag, het zingen van psalm 68: 2 en dankzegging door den Praeses gesloten.

De voormiddagzitting van Woensdag 30 Aug. werd geopend met het zingen van Ps. 84: 3 en het voorlezen van Ps. 84. Daarna gaat de Praeses voor in gebed.